

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004619

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-08-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бурдяк Ростислав Зіновійович

2. Rostyslav Burdyak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0009-3049-5685

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 032 Історія та археологія

Дата захисту: 07-08-2026

Спеціальність за освітою: Комп'ютерні технології та системи видавничо-поліграфічних видавництв

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 000000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14478

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.21, 03.81.03

Тема дисертації:

1. Зображення історії українського козацтва у першій половині XVII ст. у працях польських істориків кінця XIX ст. – 1939 р.
2. The depiction of the history of the Ukrainian Cossacks in the first half of the 17th century in the works of Polish historians of the late 19th century – 1939.

Реферат/анотація:

1. АНОТАЦІЯ Бурдяк Р. З. Зображення історії українського козацтва у першій половині XVII ст. у працях польських істориків кінця XIX ст. – 1939 р. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 «Історія та археологія». Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Дрогобич, 2026. Показано, що історія українського козацтва в першій половині XVII ст. була одним із важливих елементів польських студій над історичною українікою та минулим Речі Посполитої у працях дослідників, які працювали у період із кінця XIX ст. й до початку Другої світової війни. Вивчення даної проблематики відбувалися на тлі переходу польської історичної науки від постулатів позитивізму до ідей неоромантичної візії минулого, а також у період

розвитку історичних студій у міжвоєнний період. На специфіку бачення польськими істориками минулого України та козацтва впливали й суспільно-політичні процеси у середовищі польського народу, що відбувались у бездержавні часи, визволення із під іноземного панування та у період відродження польської державності у період між двома світовими війнами. Іншим важливим фактором, який чинив вплив на бачення поляками історичної україніки, були польсько-українські відносини, що із кінця XIX ст. й до 1939 р. поступово загострювались. У свою ж чергу у подіях XVII ст. польські інтелектуали та широкі маси суспільства нерідко бачили приклади для порівняння у відносинах із українцями уже в кінці XIX та першій половині XX ст., намагались відшукати у них моделі поведінки, які могли б допомогти у вирішенні проблем уже їх сучасного життя. Визначено, що зацікавлення науковців історією козацтва в першій половині XVII ст. також були обумовлені необхідністю вивчення ролі Війська Запорізького у історії Речі Посполитої у період її найбільшої могутності, коли різко зростало значення козацтва як у суспільно-політичному житті польсько-литовської держави, так і на міжнародній арені. Встановлено, що у зображенні подій козацьких повстань 1620–1630-х рр. часто спостерігається безкритичне слідування за буквою польських історичних джерел у яких гіперболізувалися розміри козацьких сил та завданих повстанцям втрат. Здебільшого героїзувалися образи польських полководців та військ, яких зображали чесними, шляхетними самовідданими борцями, що рішуче перемагають набагато чисельнішого ворога й проявляють щодо нього акти гуманізму. Натомість у душі історичних міфів повстанців показували варварськими масами безжальних різунів та грабіжників, що вирізнялись зрадливістю та боягузством. У працях деяких дослідників зустрічається замовчування фактів, які б в негативному світлі показували польське військо та полководців, піддажували образ національних героїв, який використовувався для «зміцнення сердець» польського народу та задля виховання патріотизму. В загальних оцінках козацьких повстань історики бачили у них пролог до Хмельниччини, своєрідні перші спроби й тренування козаків у їх боротьбі проти Речі Посполитої. У підсумках намагались простежити їх загалом негативний для польсько-литовської держави результат, коли повністю ліквідувати небезпечні для неї сили не вдалося, глибинні причини конфлікту не були вирішені, а суперечності серед населення України лише загострились. Ключові слова: історіографія, польська історична наука кінця XIX ст. – 1939 р., історія українського козацтва у першій половині XVII ст., історичний образ, історична свідомість, міф, шляхта, духовенство.

2. SUMMARY Burdyak R. Z. The depiction of the history of the Ukrainian Cossacks in the first half of the 17th century in the works of Polish historians of the late 19th century – 1939. – Qualification thesis in manuscript form. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 032 “History and Archaeology”. Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Drohobych, 2026. It is shown that the history of the Ukrainian Cossacks in the first half of the 17th century was one of the important elements of Polish studies of historical Ukrainian studies and the past of the Polish-Lithuanian Commonwealth in the works of researchers who worked in the period from the end of the 19th century to the beginning of World War II. The study of this issue took place against the background of the transition of Polish historical science from the postulates of positivism to the ideas of a neo-romantic vision of the past, as well as during the development of historical studies in the interwar period. The specificity of the vision of the past of Ukraine and the Cossacks by Polish historians was also influenced by socio-political processes among the Polish people that took place in stateless times, liberation from foreign rule and during the period of the revival of Polish statehood in the period between the two world wars. Another important factor that influenced the vision of historical Ukrainian studies by Poles was Polish-Ukrainian relations, which from the end of the 19th century to 1939 gradually worsened. In turn, in the events of the 17th century, Polish intellectuals and the broad masses of society often saw examples for comparison in relations with Ukrainians already at the end of the 19th and the first half of the 20th centuries, trying to find in them models of behavior that could help in solving the problems of their modern life. It is determined that the interest of scientists in the history of the Cossacks in the first half of the 17th century was also due to the need to study the role of the Zaporozhian Army in the history of the Polish-Lithuanian Commonwealth during the period of its greatest power, when the importance of the Cossacks grew sharply both in the socio-political life of the Polish-Lithuanian state and in the international arena. Along with this, Polish researchers tried to trace in the half-century history of the Cossacks,

which preceded the fateful uprising of 1648 for the Polish-Lithuanian Commonwealth, the roots of a large-scale social disruption that undermined Polish rule in Ukrainian lands and initiated the process of gradual destruction of the Polish state. It has been established that in the depiction of the events of the Cossack uprisings of the 1620s – 1630s, there is often an uncritical adherence to the letter of Polish historical sources, which exaggerate the size of the Cossack forces and the losses inflicted on the rebels. For the most part, the images of Polish commanders and troops were heroized, who were depicted as honest, noble selfless fighters who decisively defeated a much more numerous enemy and showed acts of humanism towards him. Instead, in the spirit of historical myths, the rebels were shown as barbaric masses of ruthless slaughterers and robbers, distinguished by treachery and cowardice. In the works of some researchers, there is a silence on facts that would show the Polish army and commanders in a negative light, undermine the image of national heroes, which was used to “strengthen the hearts” of the Polish people and to educate patriotism. In general assessments of the Cossack uprisings, historians saw them as a prologue to the Khmelnytskyi uprising, a kind of first attempts and training of the Cossacks in their struggle against the Polish-Lithuanian Commonwealth. As a result, they tried to trace their generally negative result for the Polish-Lithuanian state, when it was not possible to completely eliminate the forces dangerous to it, the root causes of the conflict were not resolved, and the contradictions among the population of Ukraine only intensified.

Keywords: historiography, Polish historical science of the late 19th century – 1939, history of the Ukrainian Cossacks in the first half of the 17th century, historical image, historical consciousness, myth, nobility, clergy.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Бурдяк Р. Образ козацького повстання 1635 р. у польській історіографії кінця XIX – першій половині XX ст. Актуальні питання гуманітарних наук / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 80. Том 1. С. 4–11. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/80-1-1>
2. Бурдяк Р. Зображення козацького повстання 1630 року під проводом Тараса Трясила в польській історіографії кінця XIX – першої третини XX століття. Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність / гол.ред. Ігор Соляр, заст. гол.ред. Михайло Романюк; НАН України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича, Львів, 2025. Вип. 41. С. 110–121. DOI: <https://doi.org/10.33402/ukr.2025-41-110-121>
2. Бурдяк Р. Зображення козацького повстання 1630 року під проводом Тараса Трясила в польській історіографії кінця XIX – першої третини XX століття. Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність / гол.ред. Ігор Соляр, заст. гол.ред. Михайло Романюк; НАН України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича, Львів, 2025. Вип. 41. С. 110–121. DOI: <https://doi.org/10.33402/ukr.2025-41-110-121>
4. Бурдяк Р. Українське козацтво у війнах Речі Посполитої початку XVII ст. у зображенні польських істориків кінця XIX ст. – 1939 р. Актуальні питання гуманітарних наук / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип. 92. Том 1. С. 20–27. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/92-1-3>
5. Бурдяк Р. Дискусії польських істориків кінця XIX – першої половини XX ст. довкола подій козацького повстання на чолі з Іваном Сулимою. Актуальні питання освіти і науки в умовах сучасної російсько-

української війни. Том I / [Ред.: В. Ільницький, Р. Корсак, Т. Пантук, О. Петречко, В. Старка]. Дрогобич–Ужгород – Тернопіль: Посвіт, 2024. С. 31–32.

- 6. Бурдяк Р. Українське козацтво у війні речі посполитої проти Михайла Хороброго у зображенні польських істориків кінця XIX ст. – 1939 р. Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том XIX: Людина, суспільство, історія: діалог у гуманітарному просторі / [Ред.: Я. Ёжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький]. Конін – Ужгород – Перемишль – Миколаїв: Посвіт, 2025. С. 21–22.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Галик Володимир Миколайович

2. Volodymyr M. Halyk

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9761-7661

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Біла Світлана Ярославівна

2. Svitlana Bila

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9506-2789

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кобута Степан Йосифович

2. Stepan Y. Kobuta

Кваліфікація: к.і.н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9210-3319

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голик Роман Йосипович

2. Roman Y. Holuk

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3123-1920

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 03534498

Місцезнаходження: вул. Козельницька, Львів, 79026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смуток Леся Вікторівна

2. Lesya V. Smutok

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8918-2258

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лазурко Лідія Миколаївна

2. Lidiya Lazurko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9748-9249

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Стецик Юрій Орестович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Стецик Юрій Орестович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Івах Світлана

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна